

Första roten, tomt 24

Kvarteret Larmtrumman

Elfte roten 1637–57

Västra Hamnens östra sida mellan

Femte roten 1657–70

Vallgatan och reparebanan

Kiättil (Kiäller, Källert) Nilsson kronosmed under Artilleriet

1666, 1670–81 M1676: 1 tomt men ½ tomt 1696

Det framgår av handlingarna rörande Nicolaus Nymans änkas tomt norr härom att 1693 ägde sal. Källert smeds änka denna tomt. (En Kiättil Nilsson betalade redan 1.6.1646 huseköpspengar för Johan Hermanssons gård rote 3). Hos sig boende hade hon 1696 *Simon skomakare* och *Matthis knivsmed*.

1699 delades gården: Källert smeds änka behöll baktomten medan sonen *Johan Källertsson (Berg)* övertog framtomten. 1705 bodde hos honom *Bengt repslagare*, 1710 *Simon Claesson* och *Anders Lädertogare*.

I in-teckningsboken finns en anteckning om att Johan Kiellersson Berg var skyldig sin svägerska *Gunilla Svendsdotter* 16 d 16 öre 10.7.1702.

1715 kallas Johan Kiellersson konstapel. Hans tomt värderades till 100 d smt (en halv tomt), huset till endast 40 d smt. Ändock var gården ganska välbefolkad: utom konstapeln själv (ingen hustru angiven) bodde där *underskulen Sven Semberg* med sin hustru *Annika Arfvedsdotter* och *vaktmästaren Simon Schultz* fattiga änka. – Johan Kiellersson avled före 1720 varefter hans del av gården övertogs av *Jonas Mellberg* under det att den andra delen ägdes av *Källert smeds änka Helena Brandt*.

Besökaren vid Stora Sjötullen Isac Wass

lät den 17.9.1722 uppbjuda en ödetomt på Vallgatan vid västra hamnen belägen mellan skraddaren *Christian Wieses* hus och gård å norra och *Anders vävares* tomt å södra sidan. Han hade tillhandlat sig framdelen av hustru *Helena Brandt* för 90 d smt och den övriga delen av *Jonas Mellberg* för 50 d smt den 13.9.1722: för hela tomten alltså 140 d smt. Tomten hade vid mätning visat sig hålla 90 fot i längd och 24 fot i bredd. Fasta erhöll visitören *Isac Wass* 22.5.1723.

Den 24.10.1723 pantsatte *Isac Wass* sin ograverade hus och tomt vid västra hamnen till *handelsmannen Samuel Schutz*. När denne den 26.8.1728 första resan uppbjöd *sjötullsbesökaren Isac Wass* hus och gård på Vallgatan visade sig hans fordran utgöra 200 d smt plus intresse.

1730 gjorde *Isac Wass* konkurs. Handlingarna talar då om att *Isac Wass* av *Johanna Kiellersdotter* och *Anders Kiellerssons* avlidna moder *Helena Brandt* hade tillhandlat sig en halv tomt. För att *Isac Wass* skulle kunna genomföra köpet hade brodern *Jacob Wass* tillskjutit pengar: även den omyndiga halvsystem *Catarinas* arvsmedel hade använts. *Jacob Wass* hade 1721 kommit i tjänst hos *friherrinnan Grønner*. Det nämnes också att bröderna hade svågern *Sven Semberg* (se ovan) och avlidne svågern (*visitören vid lilla tullen*) *Nils Bagge* (begr. i sept 1730 i *Gustavi förs.*).

Överskottet av auktionspengarna skulle Jacob Wass ha. Den som ägde tomten 1737–55 och halva tomten ännu 1765 var

amiralitetsbokhållare Johan Werne

Hans fasta egendom uppbjöds den 21.10.1754 på grund av att Kungl. Amiralitetet genom utslag den 26.11.1753 förklarar honom skyldig i kraft av 4 Kap. 2 och 9 utsökningsbalken att inom sistlidna november månads slut betala 254 d $4\frac{2}{3}$ öre smt huvudstol med 5% ränta från 7.9.1753 till byggnings- och *materialskrivare Niclas Sperring*. Ett nytt uppbud första gången skedde 8.12.1755 på grund av Kungl. Amiralitetets beslut att förklara Werne skyldig att betala – denna gång 269 d smt 8 öre till *lanträntmästaren Johan Otto Scharp*.

Den 29.7.1761 sålde amiralitetskamreraren Johan Werne för 1 375 d smt (lika med 229 rdr 8 skill specie ena hälften av gården eller undre våningen till

snickaren Anders Wennerberg.

Denne hade fått burskap 8.7.1757 och efterlämnade, när han avled 1757 $\frac{1}{2}$ hus och tomt ”undervåningen med två rum och kök vid västra hamnen och reparebanan mellan knappmakare Wieses avlidna änka i norr och klensmeden Nils Halling i söder samt hälften i korsverksbyggnaden uppe i gården 233.16 rdr specie. ävensom halva ödetomten på Kvarnbergsgatan, värd 10 rdr”.

På auktion efter Johan Werne den 3.8.1769 inköptes den andra hälften eller övra våningen för 280 rdr 40 skill specie av målaren eller *fabrikören Jonas Åberg*. Innan snickaren Anders Wennerbergs änka *Anna Catarina Björk* avled 3.10.1781 kunde hon och fabrikören Jonas Åberg den 20.3.1780 gemensamt uppbjuda ett vid Reparebanan emellan klensmeden Nils Halling å södra och knappmakaren Carl Ljungs å norra sidan belägna fastigheter.

Tomtöreslängden 1785–90 talar endast om ”målaren Jonas Åbergs hus”. Där bodde 1786–87 *skomakaren Johan Friedrich Sweitzer*.

Anna Catarina Björk hade emellertid hunnit med ytterligare en sak före sin död: att gifta sig med *snickaremästare Claes Lundgren*. Den ödetomt, som Anna Catarina ärvt på Kvarnbergsgatan såldes efter hennes död till förre mannen snickaren Anders Wennerbergs bror *Magnus Wennerberg*. Claes Lundgren fick burskap 29.6.1781 och avled 22.12.1786. Enligt bouppteckningen 22.12.1786 efterlämnade han *änkan Maria Nilsson* (död 19.12.1788) och ett halvt hus och gård vid Västra Hamnen nummer 24 mellan målare Jonas Åberg i norr och vaktmästare Fogelberg i söder bestående av undervåningen, vindskammaren i tredje våningen och en byggnad uppe i gården, innehållande två rum och en bod 360:16 rdr specie. 1687 delar änkan och 1790 hennes arvingar gården med målaren Jonas Åberg.

Under 1790-talet ägde tre auktioner rum på våningarna i nr 24:

1) Enligt magistratens tillstånd 2.10.1795 såldes *änkan Eva Juliana Åbergs* och hennes omyndiga barns andelar i första roten nr 24 vid västra hamnen mellan reparebanan och Vallgatan. Andelen bestod av halva huset eller övra våningen åt gatan, innefattande trenne rum och kök samt ett rum på vinden jämte en särskild byggnad in på gården av trenne våningar. Ingen köpare.

2) Samma fasta egendom utbjöds å auktion 11.11.1799 och 15.5.1800 nu belägen ”mellan ringkarlen Jonas Fogelbergs gård i norr och casseuren Joh. Fogelbergs hus och gård å södra sidan”. Den inropades av *kamreraren And. Nordenberg* för 1810 rdr.

3) Sterbhusdeltagarna efter avlidne snickaren Claes Lundgren och dess även avlidna omyndige son Niclas Lundgren hade begärt auktion av ett halvt hus och gård beläget i stadens södra del och andra kvarteret under nummer 24 i första roten, vartill avlidne målaren Åbergs änka ägde andra hälften. Auktionen innefattade undre våningen, en vindskammare, en byggnad uppe i gården, innehållande två rum och en bod, halva källaren och en del i avträdet. För 803 rdr specie inropades undervåningen av en av arvingarna på mödernesidan *Christine Nilsson*.

Tomtöreslängden ger i korthet följande ägareupplysningar:

1795	½	Snickaren Lundgrens arvingars hus
	½	Målaren Åbergs änka
1800-02	½	<i>Snickare Erik Bergström, ibm skomakaren Magnus Lundström</i>
	½	<i>Klensmeden Math Helmuths hus (1802 ägde han ¼, den andra ¼ägdes av ostindiefararen C G Stafson)</i>
1807		1.23–24 <i>Sadelmakare Paul Dahlbeck</i> , 1.25 hans ödetomt

Senare uppbud av 1.24

Se 1.23.